

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 1/12
V Lucemburku dne 17. ledna 2012

Rozsudek ve věci C-347/10
A. Salemink v. Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut
werknemersverzekeringen

Na pracovníky zaměstnané na plošinách pro těžbu zemního plynu umístěných na moři na kontinentálním šelfu přiléhajícím k členskému státu se v zásadě vztahuje unijní právo

Pro účely uplatňování unijního práva je třeba považovat práci vykonávanou na vrtných plošinách při průzkumu nebo využívání přírodních zdrojů za práci vykonávanou na území tohoto státu.

Nizozemský státní příslušník A. Salemink pracoval od roku 1996 jako zdravotník a radiolog na těžební plošině společnosti Nederlandse Aardolie Maatschappij. Tato plošina se nachází mimo nizozemské teritoriální vody na kontinentálním šelfu přiléhajícím k Nizozemsku ve vzdálenosti přibližně 80 km od nizozemského pobřeží.

Dne 10. září 2004 přenesl A. Salemink své bydliště z Nizozemska do Španělska. Před svým odjezdem do Španělska byl A. Salemink povinně pojištěn na základě nizozemské vnitrostátní právní úpravy sociálního zabezpečení, podle které osoby, jež vykonávají práci mimo území Nizozemska, nejsou považovány za zaměstnance, ledaže mají bydliště v Nizozemsku a rovněž jejich zaměstnavatel je v tomto členském státě rezidentem nebo je zde usazen. Od svého přestěhování do Španělska přestal A. Salemink splňovat tuto podmínku bydliště, a proto přestal být pojištěn v rámci povinného pojištění, zejména pojištění pro případ pracovní neschopnosti.

Dne 24. října 2006 ohlásil A. Salemink nemoc a dne 11. září 2007 požádal o nemocenské v souladu s nizozemským zákonem o práci a příjmech podle pracovní schopnosti, a to od 24. října 2008.

Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Správa sociálního zabezpečení zaměstnanců) tuto žádost A. Saleminka zamítla, protože od svého přestěhování do Španělska (10. září 2004) nebyl pojištěn v rámci povinného pojištění, takže neměl ani nárok na nemocenské.

Za těchto okolností se Rechtbank Amsterdam (Soud prvního stupně v Amsterdamu, Nizozemsko) dotázal Soudního dvora, zda unijní právo brání tomu, aby pracovník, který vykonává práci na stálém zařízení umístěném v oblasti kontinentálního šelfu přiléhajícího k členskému státu, nebyl na základě vnitrostátní právní úpravy pojištěn v rámci systému povinného pojištění tohoto členského státu jen proto, že nemá bydliště v tomto, nýbrž v jiném členském státě.

Soudní dvůr se nejprve zabývá otázkou, zda se na situaci A. Saleminka vztahuje unijní právo. V této souvislosti připomíná, že z mezinárodního mořského práva¹ vyplývá, že pobřežní stát vykonává nad kontinentálním šelfem svrchovaná práva za účelem jeho průzkumu a využívání jeho přírodních zdrojů. Tato práva jsou výlučná v tom smyslu, že neprovádí-li pobřežní stát průzkum kontinentálního šelfu nebo nevyužívá-li jeho přírodních zdrojů, nemůže nikdo provádět takovou činnost bez jeho výslovného souhlasu. Pokud jde o umělé ostrovy, zařízení a stavby na kontinentálním šelfu, má pobřežní stát výlučné právo je budovat, povolovat a řídit jejich stavbu, činnost a užívání. Pobřežní stát má tedy nad takovými umělými ostrovy, zařízeními a stavbami výlučnou jurisdikci.

¹ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu, podepsaná v Montego Bay (Jamajka) dne 10. prosince 1982, vstoupila v platnost dne 16. listopadu 1994, Nizozemsko ji ratifikovalo dne 28. června 1996 a jménem Evropského společenství byla přijata rozhodnutím Rady 98/392/ES ze dne 23. března 1998 (Úř. věst. L 179, s. 1; Zvl. vyd. 04/03, s. 260).

Vzhledem k tomu, že kontinentální šelf přiléhající k členskému státu podléhá jeho svrchovanosti, byť funkční a omezené, je třeba práci vykonávanou na pevných či plovoucích zařízeních umístěných na tomto kontinentálním šelfu v rámci průzkumu nebo využívání přírodních zdrojů považovat pro účely uplatňování unijního práva za práci vykonávanou na území tohoto státu.

Soudní dvůr tak konstatuje použitelnost unijního práva a zabývá se dále otázkou, zda unijní právo brání tomu, aby osoba v postavení A. Saleminka byla po přenesení svého bydliště do Španělska vyloučena ze systému povinného pojištění.

V této souvislosti Soudní dvůr zdůrazňuje, že je věcí právních předpisů každého členského státu, aby určily podmínky pro existenci práva nebo povinnosti stát se osobou pojištěnou v systému sociálního zabezpečení nebo v určité části takového systému. Ačkoli si členské státy zachovávají pravomoc organizovat podmínky účasti ve svých systémech sociálního zabezpečení, musí při výkonu této pravomoci dodržovat unijní právo. Tyto podmínky proto nemohou vést k vyloučení osob, na které se na základě unijního práva vztahuje vnitrostátní právní úprava, z působnosti této úpravy. Kromě toho musí být systémy účasti na povinném pojištění v souladu s ustanoveními týkajícími se volného pohybu pracovníků.

Unijní právo² totiž výslovně stanoví, že osoba zaměstnaná na území jednoho členského státu podléhá právním předpisům uvedeného státu, „i když má bydliště na území jiného členského státu“. Možnost uplatňovat podmínku bydliště stanovenou v právních předpisech členského státu, na jehož území je závislá činnost vykonávána, za účelem zpřístupnění režimu povinného pojištění vůči osobám pracujícím na území tohoto členského státu, ale s bydlištěm na území jiného členského státu, by znamenala porušení unijního práva. V případě těchto osob vede unijní právo k nahrazení podmínky bydliště podmínkou založenou na výkonu závislé činnosti na území příslušného členského státu.

Taková vnitrostátní právní úprava, na základě které pracovník pracující na plošině pro těžbu zemního plynu umístěné na kontinentálním šelfu přiléhajícím k členskému státu může či nemůže být účasten povinného pojištění v tomto státě v závislosti na tom, kde má bydliště, je tedy v rozporu s unijním právem.

Kromě toho je třeba konstatovat, že taková vnitrostátní právní úprava staví pracovníky-nerezidenty, jakým je i A. Salemink, do méně výhodné situace než pracovníky-rezidenty ve vztahu k jejich pokrytí sociálním zabezpečením v Nizozemsku, a v důsledku toho představuje porušení zásady volného pohybu zaručené unijním právem.

Soudní dvůr proto odpovídá, že unijní právo brání tomu, aby pracovník, který vykonává práci na stálém zařízení umístěném v oblasti kontinentálního šelfu přiléhajícího k členskému státu, nebyl na základě vnitrostátní úpravy sociálního zabezpečení pojištěn v rámci systému povinného pojištění tohoto členského státu jen proto, že nemá bydliště v tomto, nýbrž v jiném členském státě.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

² Nařízení Rady (ES) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, samostatně výdělečně činné osoby a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996 (Úř. věst. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/03, s. 3), ve znění nařízení Rady (ES) č. 1606/98 ze dne 29. června 1998 (Úř. věst. L 209, s. 1; Zvl. vyd. 05/03 s. 308), čl. 13 odst. 2 písm. a).